

**MAA-AINESTEN
OTTAMISSUUNNITELMA**

**SIRKKAHARJUN SORA-ALUE
ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGISSA**

MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMA

SORANOTTOALUE 992-403-14-3

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGISSA

SUUNNITELMASELOSTUS

Yleistä

Edellisen ottoluvan vanhentuessa Väylävirasto / Keski-Suomen ELY-keskus hakee uutta lupaa Sirkkaharjun sora-alueelle. Lupaa haetaan kymmeneksi vuodeksi yhteensä 35000 m³:n maa-ainesten ottamiseen ja maisemoinnin suorittamiseen. Ottamisalueelta on otettu maa-ainesta Liikennevirastolle / Keski-Suomen ELY-keskukselle kymmeneksi vuodeksi myönnetyllä luvalla (Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta 22.05.2013 § 31). Lupaa haetaan tienpitomateriaalin ottamista varten Äänekosken kaupungin sekä Uuraisten, Laukaan ja Konneveden kuntien alueella tapahtuvaan yleisten teiden tienpitoon.

Alueen nykytila

Alue sijaitsee Suolahden keskustasta 4 km kaakkoon kantatien 69 etelä- ja Korkeakosken seututien länsipuolella. Alue kuuluu kaakko-luode suuntaiseen pitkittäisharjujaksoon, jonka pohjoisosassa on tapahtunut ja tapahtuu soranottoa laajamittaisesti.

Soranottoalue 14-3 on lunastusyksikkö. Sora-alue on otettu Keski-Suomen tiepiirin omistukseen lunastustoimituksessa n:o 47574. Maarekisteriin alue on merkitty 2.5.1945. Tilaan on lainhuuto Suomen valtiolla (770/2.1.2007/9044707). Tilaa hallinnoi Väylävirasto, 1010547-1.

Ottoalueena on koko 14-3 tila . Tilan pinta-ala on 1.43 ha. Ottoalueen pinta-ala on 0.90 ha. Ottoalue on pääosin avattu. Tilan pohjoisreunassa kasvaa n. 10 metristä männikköä.

Otettava maa-aines on pääosin hiekkaa, hiekkaista soraa ja kivistä soraa.

Kulku alueelle tapahtuu olemassa olevia teitä pitkin Korkeakosken (16761) seututieltä. Tielle on matkaa 400 m.

Lähin talo Kuokkala sijaitsee kaivualueelta 300 metriä koilliseen. Aluetta rajoittaa pohjoisessa Kuokkalan II 14-24 ja Jukola 13-117 tilat, etelässä Vastike-Kaura-ahon 14-10 ja lännessä Sirkkaharjun 13-63 tilat. Nämä tilat ovat metsätalouskäytössä. Idässä on naapurina tila Sirkkanen 14-32, jolle tilalle on myönnetty 27.11.2012 maa-ainesten ottamislupa. Lännessä naapuritilana on tila Betonipaja 3-102. Tilalta on otettu maa-ainesta ja nykyisin alueella harjoitetaan teollista toimintaa.

Keski-Suomen maakuntakaavassa on alueeseen kohdistuvana merkintänä pohjavesialue. Lähimmän suojelualueen, Natura-alueen (FI0900013 Hietasyrjänselän-Sirkkaharju-Kirppuvuori) raja kulkee n. 30 metrin päässä suunnitelma-alueen lounaiskulmasta ja 65 metrin etäisyydellä ottoalueen rajasta. Alue sijaitsee Sirkkaharjun 2-luokan pohjavesi-

alueella (0977451). Nykyisen kaivun syvin kohta on tasossa 139.0. Läheisen Sirkkalammen pinnan taso on 126.0. Betonipaja 13:102 tilalla on kaivua tehty tasoon 132.0. Alueella on suoritettu 16-17.12.1993 maaperätutkimuksia, jonka yhteydessä havaittiin kalliopintaa tasoissa 128.9 – 134.0, mutta ei pohjavettä. Sirkkaharjussa 1 km etelään olevassa pohjavesiputkessa oli pohjaveden taso vuonna 2001 120.2. Toiminta-alueen tuntumaan on yritetty asentaa pohjaveden havaintoputkia vuoden 2011 syyskuussa. Pohjavettä ei neljällä eri yrityksellä havaittu, vaikka kairaukset ulottuivat hakemuksen mukaan useita metrejä kalliopinnan alapuolelle. Pohjavettä ei tavattu tason +128,20 yläpuolella. Lähin pohjavesiputki on kartassa näkyvä PVP 21, joka on asennettu tilan Sirkkanen 14-32 puolelle ottoalueen itäreunan tuntumaan. Putkessa on tehty pohjavesi havaintoja vuodesta 2014 alkaen. Korkein pohjavesihavainto on tasolla 131.74.

Pohjakartta

Alueen suunnitelmakartta on tuotettu Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineistosta, josta on tuotettu alueen korkeuskäyrät ja osa pohjakuvioista. Laserkeilausaineistoa on täydennetty maastomittauksin GPS-mittauksena helmikuussa 2022. Kartta on piirretty ja tulostettu tätä suunnitelmaa varten mittakaavaan 1:2000 2:n metrin käyrävälein. Koordinaatisto on ETRS-TM35 ja korkeustaso on N2000. Alueen korkeuspisteinä ovat kartassa näkyvät pyykkien 119, 120 ja 122 päät, pohjavesiputken pää ja korkeuspiste, joka on maalimerkki kivessä.

Aineksen ottamistoiminta

Aineksen ottaminen tapahtuu vuosien 2022-2032 aikana. Kaivusvyödyt ja suunta ilmenevät suunnitelmakartasta. Alin ottotaso on 135.3. Ottotaso on sama kuin alueen aiemmassakin maa-ainesten ottamisluvassa. Ottotaso nousee loivasti naapuritilan rajalle naapuritilan ottamissuunnitelman pohjatasoon 139.0. Kaivausta jatketaan jo avatusta montusta. Kalustona ottamisessa käytetään maa-ainesten ottamiseen tarvittavaa kuorma- ja kuljetuskalustoa. Alueella ei säilytetä öljyä eikä huolleta koneita. Alueen jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueen rajauspaalut, luiskamallit ja korkeushäkki rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Jälkityöt ja maisemointi

Materiaalin oton jälkeen alueelle varastoidut pintamaat levitetään ja tasoitetaan. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen 1:2 - 1:3. Alue metsittyy luontaisesti. Mikäli luontainen uudistus viivästyy kylvetään alueella männynsiementä. Arvio alueen jälkihoito toimenpiteiden kustannuksista on 5000 euroa.

Luonnosuojelulaki 20.12.1996/1996 10 luku Euroopan yhteisön Natura 2000 verkostoa koskevat erityissäännökset.

Lain 65 § todetaan, että jos suunnitelma todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000-verkoston sisällytetyn alueen niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000-verkoston, on hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan, jollei hankkeessa ole sovellettava ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain

(468/1994) 2 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä, asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. (26.3.1999/371)

Suunniteltu hanke ei ole suuruudeltaan niin merkittävä, että olisi tarpeen tehdä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun (468/1994) 2 luvussa tarkoitettu arviointimenettely.

Tämä suunnitelma lähes rajautuu Natura 2000-verkoston Hietasyrjänkangas-Sirkkaharju alueeseen. Sirkkaharju on maisemallisesti arvokas tienvarsiharju jossa on kangasajuruohon Keski-Suomen läänin pohjoisin luonnonvarainen kasvupaikka.

Maa-ainesten ottaminen jatkuu jo olemassa olevassa montussa, joten nyt suunniteltu maa-ainesten ottaminen ei muuta olemassa olevaa tilannetta suhteessa Natura-alueeseen. Alueen maisemointi parantaa tilannetta. Suunnitellun alueen toiminta tuottaa pöly- ja meluhaittoja, mutta ne eivät ole merkittävästi haitaksi Natura-alueelle. Alueella oleva toiminta ei uhkaa Kangasajuruohon elinmahdollisuuksia. Kangasajuruoho kasvina ei esiinny aivan luonnon-tilaisessa ympäristössä vaan vaatii jonkinasteista toimintaa läheisyydessään.

Yhteenvedona arvioinnista voidaan todeta, että suunnitellusta toiminnasta ei ole Natura-alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Ympäristövaikutusten arviointi

Alue on ollut vuosia keskeneräisen soranoton näköisessä kunnossa. Alueen ilme säilyy nykyisenlaisena vielä vuosia. Alueen maisemointi parantaa ilmettä ajan myötä. Alue ei näy asutukselle eikä maanteille. Maa-ainesten oton jäädessä tuntuvasti pohjaveden yläpuolelle turvautuvat pohjavedet. Alueelta kuljetettava maa-ainesten ajo kuormittaa jonkin verran lähiteitä. Normaalisti ottamistoiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittaa. Suurimpana riskinä alueella voitaneen pitää maaperän likaantumisvaaraa, joka voi aiheutua alueella koneiden tankkauksen ja käytön yhteydessä käsiteltävistä poltto- ja voiteluaineista sekä laitteissa ja koneissa käytettävien hydraulikkaöljyjen vuotojen riskistä. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyn ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Alueelle varataan imeytysturvetta koneista aiheutuvien öljyvahinkojen varalle, jolloin vahingon sattuessa voidaan välittömästi ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Mikäli toiminnanharjoittaja ei varmuudella torjuntatoimiin kykene, hälyttää se pelastuslaitoksen apuun. Ympäristöhaittojen vähentämiseksi suunnitellut toimenpiteet, arviot toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista ja toiminnan ympäristövaikutusten tarkkailusta hoidetaan viranomaisten vaatimassa laajuudessa.

Äänekoskella 10.3.2022

Äänekartta Ky

maanmittausinsinööri

Janne Häkkinen

Liitteet: - yleissilmäyskartta 1:90000

- ympäristökartta 1:11000

- pohjavesialuekartta

- pohjavesihavainnot

- Natura-alue kartta 1:20000

- suunnitelmakartta 1:2000

- alueen nykytilanne

- suunniteltu tilanne

- leikkaukset 1:1500 / Z 1:750